



ULUSAL MESLEK STANDARDI

REHABİLİTASYON DANIŞMANI
SEVİYE 7

REFERANS KODU / ...

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI/ ...

Meslek:	REHABİLİTASYON DANIŞMANI
Seviye:	7^I
Referans Kodu:	
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Tohum Otizm Vakfı
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	 Tarih ve Sayılı Karar
Resmi Gazete Tarih/Sayı:	
Revizyon No:	00

^I Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye (7) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

DESTEK EĞİTİM HİZMETLERİ: Bir projeyi tamamlamak, bir amacı gerçekleştirmek, bir ürün ortaya çıkarmak ya da bir probleme çözüm bulmak için iki ya da daha fazla bireyin aynı amaca yönelik eşit katılımı bir arada çalışmasını,

DESTEKLİ İŞE YERLEŞTİRME MODELİ: Özel gereksinimli bireyler için profesyonel bir eğitimci tarafından iş analizlerinin hazırlandığı, sistematik öğretim programlarının geliştirildiği, etkili öğretim stratejilerinin kullanıldığı, iş ortamında öğretimin sunulduğu, bireyin iş performansının kalıcılığını sağlamak için kesintisiz olarak gözlendiği ve değerlendirildiği işe yerleştirme modelini,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İŞ ORTAMLARININ ANALİZİ: Özel gereksinimli bireyin yaşamını sürdürdüğü bölgede ön plana çıkan iş kollarının ve bu iş kollarındaki gerekli olan iş becerilerinin listesinin oluşturulmasını,

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ: İşyerlerinde sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının sağlanması için işyeri sınırları dahilindeki tehlike kaynaklarının belirlenmesini, bu tehlike kaynaklarının giderilmesini veya risklerin kabul edilebilir seviyelere çekilmesini, çalışanların eğitilmesini ve iş güvenliği kültürünün oluşturulmasını,

İŞ VE MESLEK YAŞAMI: İş ortamında gerekli olan bağımsız yaşam becerilerini (örneğin, işle ilgili temel akademik becerileri –para sayma, ölçme vb.- yerine getirme, liste ve çizelgeleri okuma ve takip etme, iş başvurunda bulunma, etkili zaman yönetimi, işyeri kurallarına uyma, etkili iletişim kurma, işyerindeki rol ve sorumluluklarını yerine getirme vb.) iş ortamında sergileyerek sürdürülen yaşamı,

İŞGÜCÜ PİYASASI: Bir ülkede ya da işletmede, üretime ya da herhangi bir işe katılan ve bunun gerçekleşmesini sağlayan insan emeğinin tümünü,

İŞVEREN: İşçileri ücretle çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi,

KORUMALI İŞE YERLEŞTİRME MODELİ: Yerel firmalarla kısa dönemli anlaşmalar yapılarak özel gereksinimli bireylerin bu ortamlarda eğitim aldığı, işlerin küçük parçalara bölüldüğü ve bir ürünle sonuçlandığı, bireyin asgari ücretin altında bir ücretle terapi amaçlı çalıştığı, terfi olanaklarının sınırlı olduğu ve rekabetçi işe yerleştirme sürecine geçişi sağlamak amacıyla oluşturulan işe yerleştirme modelini,

OKULDAN İŞ VE MESLEKİ YAŞAMA GEÇİŞ İÇİN BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ GEÇİŞ PLANLARI: Özel gereksinimli bireyin mevcut eğitim yaşantısından daha farklı eğitsel, toplumsal ve mesleki yaşantıya geçişini etkili ve verimli kılmak için hem bireyin hem de ailenin, okul personelinin, toplum temsilcilerinin (işveren vb.) işbirliğiyle gerçekleştirdikleri planlama sürecini,

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ/UZMANI: Üniversitelerin eğitim fakültelerinin özel eğitim bölümlerinin ilgili programlarından (zihin, işitme ve görme engellilerin öğretmenliği programı) mezun olan ve/veya eğitim fakültelerinin özel eğitim bölümlerinde lisansüstü (yüksek lisans ya da doktora) eğitim almış olan meslek elemanlarını,

ÖZEL GEREKSİNİMLİ YETİŞKİN BİREY: Bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri açısından normal gelişim gösteren bireylerden farklılık gösteren ve bilişsel, duyuşsal, davranışsal ve fiziksel özelliklerindeki bu farklılıklar nedeniyle özel bir eğitime gereksinim duyan bireyleri,

PERFORMANS DEĞERLENDİRME: Bireyin çeşitli alanlardaki davranışları ne ölçüde sergileyebildiğini değerlendirme sürecini,

REHABİLİTASYON DANIŞMANI: Üniversitelerin sosyal hizmet uzmanı yetiştiren ilgili bölümlerinden ya da programlarından mezun olan ve özel gereksinimli bireye iş ve mesleki yaşamla ilgili konularda danışmanlık, rehberlik ya da gerekli durumlarda sorunlarla nasıl baş edileceğiyle ilgili hizmetleri sunarak bu bireylerin mesleki, sosyal, kişisel ve psikolojik açıdan hedeflerini karşılamak üzere yardım sunan uzmanını,

REKABETÇİ (KORUMASIZ) İŞE YERLEŞTİRME MODELİ: Özel gereksinimli bireylerin normal gelişim gösteren iş arkadaşlarıyla birlikte üretime katkıda bulunduğu, en az asgari ücret karşılığında çalıştığı ve terfi etme imkanının sunulduğu işe yerleştirme modelini,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

SOSYAL GÜVENLİK: Herhangi bir sosyal risk (iş kazası, meslek hastalığı, hastalık, analık, yaşlılık, malullük, ölüm, işsizlik ve ailevi yükler gibi) yüzünden geliri veya kazancı azalmış kişilerin, başkalarının yardımına gerek kalmadan yaşama ve geçinme ihtiyaçlarını karşılayan ekonomik güvence sistemini,

SOSYAL HİZMET UZMANI: Sosyal hizmet uzmanı; birey, aile, grup ve toplumun sorun çözme ve baş etme kapasitelerini geliştirerek psiko-sosyal işlevselliğin sağlanması, onarılması, korunması ve geliştirilmesi; sosyal değişimin desteklenmesi; sosyal politika ve programların insan ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla planlanması ve uygulanmasının sağlanması yönünde insan davranışına ve sosyal sistemlere ilişkin teorilerden yararlanarak sosyal hizmete özgü yöntem ve tekniklerle uygulamayı yerine getiren meslek elemanını,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

TOPLUMSAL YAŞAM: Özel gereksinimli bireyin toplumdaki diğer bireylerle bir arada olduğu ve toplumsal ortamların (örneğin, lokanta, park, sinema ya da tiyatro, banka, postane, hastane, toplu taşıma araçlarını kullanma, alışveriş yapılan ortamlar vb.) gerektirdiği davranışları sergilediği ev dışındaki yaşam alanları

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	6
2. MESLEK TANITIMI	7
2.1. Meslek Tanımı	7
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri	7
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler	7
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat	7
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları	8
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	9
3. MESLEK PROFİLİ	10
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	10
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman	28
3.3. Bilgi ve Beceriler	28
3.4. Tutum ve Davranışlar	29
4.ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME	30

1. GİRİŞ

Rehabilitasyon Danışmanı (Seviye 7) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” ve “Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Tohum Otizm Vakfı tarafından hazırlanmıştır.

Rehabilitasyon Danışmanı (Seviye 7) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

TASLAK

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Rehabilitasyon Danışmanı (Seviye 7), iş sağlığı, güvenliği ve çevre ile ilgili önlemleri alarak kalite sistemleri çerçevesinde; iş organizasyonu yapan, özel gereksinimli yetişkinin; çalışma yaşamına ilişkin planlama yapan, işle ilgili bilgi ve beceri kazandırılması için düzenlemeler yapan, iş ortamına uyum sağlamasını destekleyen, performans değerlendirmesi yapan, mesleki gelişim çalışmalarını yürüten, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde çalışan ve ilgili kişi ve kurumlara sunduğu hizmetler konusunda rapor veren kişidir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08 : 2269 (Başka yerde sınıflandırılmamış sağlık profesyonelleri)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu

4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü hakkında Kanun

4857 sayılı İş Kanunu

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirilmesi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun

26156 sayılı Özel Mesleki Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik

26230 sayılı Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik

27210 sayılı Yurt İçinde İşe Yerleştirme Hizmetleri Hakkında Yönetmelik

27691 sayılı Özürlülerin Bakımı, Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik

2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) Kanunu

3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

5393 sayılı Belediye Kanunu

572 sayılı Kanun Hükmünde Kararname

573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

Asansör Yönetmeliği

Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Emekli ve Malullük Aylığı Bağlanmış Olanlarla, Bunların Kanunen Bakmakla Yükümlü Bulundukları Aile Fertleri, Dul ve Yetim Aylığı Alanların Muayene İle Tedavileri Hakkında Yönetmelik

Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik

Otopark Yönetmeliği

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği

Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyonun Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Özürlü, Eski Hükümlü ve Terör Mağduru İstihdamı Hakkında Yönetmelik

Özürlüler Veri Tabanı Oluşturulmasına ve Özürlülere Kimlik Kartı verilmesine Dair Yönetmelik

Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları İle Yapılacak Merkezi Sınav ve Kura Usulü Hakkında Yönetmelik

Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Özürlülerin Tespiti, İncelenmesi, Bakım ve Rehabilitasyonuna Dair Yönetmelik

Türkiye İş Kurumu İşgücü Uyum Hizmetleri Yönetmeliği

Ayrıca, meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Rehabilitasyon Danışmanı (Seviye 7), özel gereksinimli yetişkinlerin iş ve meslek yaşamındaki gereksinimlerini belirleyerek bu gereksinimlerin karşılanması yönünde uygun eğitim çalışmalarını ve destek hizmetleri planlar, yürütür, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde çalışır. Özel gereksinimli yetişkinin yerleştirildiği ya da yerleştirileceği iş ortamı, bu iş ortamıyla ilişkili sosyal ortamlar (işyerinin kafeteryası, yemekhanesi, servis aracı vb.) ve bu ortamlarda etkileşim içinde bulunduğu kişiler (işveren, yakın çalışma arkadaşları, ustabaşı, servis şoförü vb.) rehabilitasyon danışmanının çalışma ortamını oluşturur. Çalışma ortamında sorumlulukların yerine getirilebilmesi için destek duyulan alana ilişkin eksiksiz donanım, örneğin, bilgisayar, yazıcı, toner ya da gereksinimin karşılanmasına yönelik her türlü araç-gereç vb. sağlanmalıdır. Bu alanda çalışanlar görevlerini özel gereksinimli yetişkin, bu yetişkinin çalıştığı işyeri ve işyerinde bulunan diğer kişiler, özel eğitim öğretmeni (zihin,

işitme ve/veya görme engelliler öğretmeni) ya da uzmanı, psikolog, yetişkin destek elemanı, ailesi ya da bakımından sorumlu olan kişiler ile işbirliği içinde yürütmelidir.

Rehabilitasyon Danışmanı (Seviye 7) görev yaptığı ortamlarda meslek hastalığı ve iş kazası riski az olmakla beraber çalıştığı mekânın riskleriyle karşı karşıya kalabilir.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Mesleğe ilişkin diğer gereklilik bulunmamaktadır.

TASLAK

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	Kalite, çevre, iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını yürütmek (devamı var)	A.1	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamda İSG kurallarını uygulamak	A.1.1	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamda bulunan ikaz ve yönlendirme levhalara uyulmasını sağlar.
				A.1.2	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamdaki uygulamalar sırasında kişisel İSG önlemlerinin alınmasını sağlar.
		A.2	Acil durum prosedürlerinin uygulanmasını sağlamak	A.2.1	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamda acil tahliye kapılarını ve merdivenlerini işlevsel konumda bulundurulmasını sağlar.
				A.2.2	Acil durum anındaki müdahaleleri planlar.
				A.2.3	Aldığı eğitime göre gerekli durumda ilkyardım müdahalesinde bulunur.
				A.2.4	Kendi başına yönetemeyeceği ya da önleyemeyeceği tehlikeli durumları ilgililere vakit geçirmeden bildirir.
		A.3	Çevre güvenliği kurallarını uygulamak	A.3.1	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamda yasal düzenlemelerde belirtilen çevre güvenliği ölçütlerini ve prosedürlerine dair işlemlerin yapılmasını sağlar.
				A.3.2	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamda çevre güvenliği riski halinde riski önleyici çalışmaları yasal düzenlemelerde belirtilen çevre güvenliği ölçütlerine göre yürütülmesini sağlar.
				A.3.3	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamdaki atıklardan dönüştürülebilen malzemelerin geri dönüşümü konusunda ilgili kişileri yönlendirir.
				A.3.4	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamdaki tehlikeli ve zararlı atıkların doğru yerlerine sevk edilmesini konusunda ilgili kişileri yönlendirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	Kalite, çevre, iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını yürütmek	A.4	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamdaki kaynakların tüketiminde tasarruf sağlamak	A.4.1	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamdaki kaynakları (enerji, gıda, sarf malzemeleri vb) israfa yol açmayacak şekilde verimli kullanma konusunda ilgili kişileri yönlendirir.
				A.4.2	Kaynakların verimli kullanımı konusunda ilgili kişilerle planlamalar yapar.
		A.5	Verilmesini sağladığı hizmetlerin belgelendirme süreçlerini yönetmek	A.5.1	Verilmesini sağladığı hizmetlere ilişkin yetkili kurum/ kuruluş tarafından talep edilen bilgi, belgelerin hazırlanmasına yönelik işlemleri yürütür.
				A.5.2	Verilmesini sağladığı hizmetlerin gereklerine göre ilgili kişilerin kayıtları tutmasını sağlar.
				A.5.3	Verilmesini sağladığı hizmetlere ilişkin yapılan iç denetiminde verilen görevleri yerine getirir.
				A.5.4	Verilmesini sağladığı hizmetlere ilişkin yapılan dış denetimlerinde, verilen göreve göre denetçilere nezaret eder.
		A.6	Verilmesini sağladığı hizmetlerde kalite standartlarına uymak	A.6.1	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamda tanımlanmış kalite standartlarına uygun şekilde uygulamaların gerçekleştirilmesini sağlar.
				A.6.2	Tanımlanmış kalite standartlarına uygun olarak hizmet verdiği/çalıştığı ortamla ilgili iyileştirici/ olumsuzlukları giderici önerilerde bulunur.
				A.6.3	Yapılan kalite denetimleri sonucunda, olumsuzlukları giderici iyileştirme çalışmalarının yapılmasını sağlar.
		A.7	Mesleği ile ilgili yasal ve etik düzenlemeleri takip etmek	A.7.1	Mesleği ile ilgili yasal ve etik düzenlemeleri takip ederek uygulamalarında gerekli güncellemeleri yapar.
				A.7.2	Mesleği ile ilgili yerine getirmesi beklenen etkinliklerin yasal mevzuata, etik kurallara uygunluğunu kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak (devamı var)	B.1	İş programını hazırlamak	B.1.1	Kendisinden talep edilen yeni işleri yapıp yapamayacağına yürüttüğü iş programlarının gerçekleşme durumuna göre karar verir.
				B.1.2	Mevcut programına yeni bir iş dâhil edecekse yürüttüğü işlerin takvimini aksatmayacak şekilde planlama yapar.
				B.1.3	Mevcut programı dâhilinde yapması gereken işleri bir önceki iş/uygulama programının gerçekleşme durumuna göre belirler.
				B.1.4	Hizmet verdiği/çalıştığı kişinin takibini yaparak ihtiyaçlarında bir değişiklik olup olmadığını belirler.
				B.1.5	Hizmet verdiği/çalıştığı kişinin ihtiyaçlarında planlamaya dâhil edileceği bir durumun olup olmadığına karar verir.
				B.1.6	Uygulama planında ihtiyaç doğrultusunda değişiklik yaparak bu değişikliği ilgili kişilerle paylaşır.
		B.2	Ekip içi düzenlenen toplantılara iştirak etmek	B.2.1	Ekip içinde katılacağı toplantının gündemine göre ilgili belge, doküman ve raporları ekipten talep eder.
				B.2.2	Yürüttüğü faaliyetler hakkında birlikte çalıştığı ekibi bilgilendirir.
				B.2.3	Yürüttüğü faaliyetlerin iyileştirilmesine yönelik önerilerde bulunur.
				B.2.4	Raporlar ve toplantılar sonucunda raporunu hazırlar.
				B.2.5	Toplantıda alınan kararları iş planına yansıtarak uygulanmasını sağlar.
		B.3	Verilmesini sağladığı hizmetler için gerekli araç-gereç, malzeme, donanım temin etmek	B.3.1	Hizmet verdiği/çalıştığı ortamda kullanacağı araç-gereç, malzeme ve donanım ihtiyaçlarını belirler.
				B.3.2	Belirlediği ve kendisinden talep edilen araç-gereç, malzeme ve donanım ihtiyaçlarını ilgili kişi ve birimlerden temin eder.
				B.3.3	Temin edilen araç-gereç, malzeme ve donanımın amaca uygunluğunu değerlendirerek sonuçları ilgili kişilere bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.4	Verilmesini sağladığı hizmetlerin kayıtlarını arşivletmek	B.4.1	Verdiği hizmetlerin kayıtlarını kendisine verilen format ve arşiv modeline uygun bir şekilde kaydederek arşivler.
				B.4.2	Verilmesini sağladığı hizmetlerin aynı format ve arşiv modeline uygun bir şekilde kaydedilip arşivlenmesini sağlar.
				B.4.3	Verilmesini sağladığı hizmetlere ilişkin tüm kayıtların kendisine verilen prosedür ve yönetime göre yedeklenmesini sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Özel Gereksinimli Yetişkinin Çalışma Yaşamına İlişkin Planlama Yapmak (Devamı var)	C.1	Özel gereksinimli yetişkinin yeterliklerini ve gereksinimlerini belirlemeye yönelik etkinlikleri yürütmek	C.1.1	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin işlevde bulunduğu ortamları (sosyal ortamlar, okuldaki atölyeler, ev ortamı vb.) belirler.
				C.1.2	Özel eğitim uzmanı ve özel gereksinimli yetişkinle birlikte yapmak istediği, ilgi duyduğu işlerin bir listesini en çok istenenden en az istenene doğru oluşturur.
				C.1.3	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin işlevde bulunduğu ortamlarda “gerçekleştirdiği” beceri ve etkileşimlerin (akademik, sosyal, iletişim, uyum, iş süreci ile ilgili) çeşidi, sayısı ve düzeyini belirler.
				C.1.4	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinden işlevde bulunduğu ortamlarda “beklenen” beceri ve etkileşimlerin (akademik, sosyal, iletişim, uyum, iş süreci ile ilgili) çeşidi, sayısı ve düzeyini belirler.
		C.2	Ekip kurmak	C.2.1	Özel gereksinimli yetişkinin okuldan iş ve meslek yaşamına ve toplumsal yaşama geçiş sürecinde görev alması gereken üyelerin niteliğini tanımlar.
				C.2.2	Ekip üyelerinden beklenen görev tanımlarını yaparak özel gereksinimli yetişkin hakkında ekipten beklentilerini tanımlar.
				C.2.3	Ekip üyelerini belirleyip özel gereksinimli yetişkin ve ekipten beklentileri hakkında bilgilendirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Özel Gereksinimli Yetişkinin Çalışma Yaşamına İlişkin Planlama Yapmak	C.3	Ekip üyelerinin işbirliği ve uyum içinde çalışmasını sağlamak	C.3.1	İş bulma kanalında yetkili temsilcisiyle birlikte yaşanılan bölgede öne çıkan iş kollarının (örn., kota sistemi uygulayan işyerlerini ya da korumalı işyerlerini) belirlenmesi konusunda işbirliği içinde çalışır.
				C.3.2	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin yerleştirileceği işteki gerekli düzenlemelerin (örn., sosyal, mesleki, davranışsal vb.) yapılması konusunda işbirliği içinde çalışır.
				C.3.3	İşvereni özel gereksinimli yetişkin, özellikleri, yeterlikleri ve işteki görev ve sorumlulukları hakkında bilgilendirir.
				C.3.4	Aileyi özel gereksinimli yetişkinin işe zamanında ve uygun biçimde (örn., işyerinin gerektirdiği kılık-kıyafet yönetmeliğine uygun olarak giyinme, temizlik ve hijyen kurallarına uyma vb.) gitmesi konusunda bilgilendirir.
		C.4	Özel gereksinimli yetişkine iş arama becerileri kazandırmak	C.4.1	Özgeçmiş hazırlama konusunda özel gereksinimli yetişkinin bilgi ve becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar yapar.
				C.4.2	Portfolyo hazırlama konusunda özel gereksinimli yetişkinin bilgi ve becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar yapar.
				C.4.3	İş görüşmesi sırasında yapması gerekenler (örn., kendini tanıtmak, kendini uygun biçimde ifade etme vb.) konusunda özel gereksinimli yetişkinin bilgi ve becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Özel gereksinimli yetişkinin yerleştirileceği iş olanaklarını belirlemek (devamı var)	D.1	Yaşanılan bölgede öne çıkan iş alanlarının listesini oluşturmak	D.1.1	Ekip üyeleriyle birlikte belirlenen ve yaşanılan bölgede öne çıkan ve gereksinim duyulan iş alanlarını listeler.
				D.1.1	Belirlenen iş alanlarıyla özel gereksinimli yetişkinin ilgi duyduğu işleri gözden geçirerek, birkaçını ekip üyeleriyle birlikte seçer.
		D.2	Özel gereksinimli yetişkinin yapabileceği işleri belirlemek	D.2.1	Ekip üyeleriyle birlikte özel gereksinimli yetişkinin yerleştirileceği en uygun iş ortamı (örn., bireyin özelliklerine göre kota sistemi uygulayan bir işyerini ya da korumalı işyerini belirlemek) olasılıklarını belirler.
				D.2.2	Özel gereksinimli yetişkinin işyerinde görev alabileceği birimlerin ve bu birimlerde yapabileceği işlerin bir listesini işverenle/çalışacağı birimin sorumlusu ve özel eğitim öğretmeni/uzmanı ile birlikte sıralar.
				D.2.3	Özel gereksinimli yetişkin, özel eğitim uzmanı, işveren/çalışacağı birimin sorumlusu ve aileyle birlikte listelenen iş etkinliklerinin (beceriler) içinden özel gereksinimli yetişkinin yapabileceği işi (beceri) belirler.
				D.2.4	Bireyin yeterliklerini, iş ortamında bireyden beklenenleri ve bireyin tercihlerini dikkate alarak bireyin yerleştirileceği iş ortamını (örn., bireyin özelliklerine göre kota sistemi uygulayan bir işyerini ya da korumalı işyerini belirlemek) ve yapacağı işi belirler.
		D.3	Özel gereksinimli yetişkinin işyerine ulaşımını değerlendirmek	D.3.1	Toplu taşıma kullanılacaksa özel gereksinimli yetişkinin işyerine ulaşımını kolaylaştırmak için gerekli düzenleme (örn., gidiş geliş yol güzergâhının belirlenmesi, binaya en yakın yerde inme) önerilerinde bulunur.
				D.3.2	Servis aracı kullanılacaksa özel gereksinimli yetişkinin işyerine ulaşımını kolaylaştırmak için gerekli düzenleme (örn., gidiş geliş yol güzergâhının belirlenmesi, binaya en yakın yerde inme) önerilerinde bulunur.
				D.3.3	Özel araç kullanılacaksa özel gereksinimli yetişkinin işyerine ulaşımını kolaylaştırmak için gerekli düzenleme (örn., gidiş geliş yol güzergâhının belirlenmesi, otopark alanının binaya yakınlığı) önerilerinde bulunur.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Özel gereksinimli yetişkinin yerleştirileceği iş olanaklarını belirlemek (devamı var)	D.4	İş ortamının fiziksel koşullarını ve uygunluğunu değerlendirmek	D.4.1	Özel gereksinimli yetişkin binada asansör kullanacaksa bireyin kullanımını kolaylaştırmak için gerekli düzenleme (örn., asansörün büyük olması, asansörün kumada düğmelerine kolayca erişebilirlik, asansörde görsel, işitsel ya da yazılı uyarılar kullanılması vb.) önerilerinde bulunur.
				D.4.2	Özel gereksinimli yetişkin bina içinde ve dışında merdiven kullanacaksa bireyin kullanımını kolaylaştırmak için gerekli düzenleme (örn., merdivenin her iki tarafında da tutunacak tırabzanların olması, tırabzanların farklı yüksekliklerde tasarlanması vb.) önerilerinde bulunur.
				D.4.3	Özel gereksinimli yetişkinin bina içinde ve dışında rampa kullanmasını gerektirecek farklı seviyelerdeki zeminler mevcutsa bireyin kullanımını kolaylaştırmak için gerekli düzenleme (örn., rampa yüzeyleri rijit, kaymaz ve düzgün olması, rampa eğimlerinin 1/12'den daha dik olmaması vb.) önerilerinde
				D.4.4	Özel gereksinimli yetişkinin işyerindeki yaşamını kolaylaştırmak için bina içinde ve dışında görsel ve işitsel uyarıcıların (örn., işteki mola süresinin görsel olarak da yanıp sönen bir sinyalle desteklenmesi vb.) ve işaretlerin (engellilere ait tuvalet, telefon işareti vb.) konması için gerekli düzenleme önerilerinde bulunur.
				D.4.5	Özel gereksinimli yetişkinin bina içindeki tuvaletleri daha rahat kullanabilmesi için gerekli düzenleme (örn., tuvalet kabin kapılarının dışa açılması, muslukların sensörlü olması, klozetlerin yanlarında tutulabilecek tırabzanların olması vb.) önerilerinde bulunur.
				D.4.6	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili olarak özel gereksinimli yetişkinin özelliklerine göre ek düzenlemeler gerekiyorsa (örn., kendi başına yönetemeyeceği ya da önleyemeyeceği tehlikeli durumları ilgililere vakit geçirmeden bildirerek gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak, olası risk etmenlerini belirlemek vb.) bu düzenleme önerilerinde bulunur.
				D.4.7	İşverenden önerilen düzenlemeleri yapıp yapamayacağı konusunda geri bildirim alır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Özel gereksinimli yetişkinin yerleştirileceği iş olanaklarını belirlemek	D.5	Özel gereksinimli yetişkinin yerleştirileceği işi belirlemek	D.5.1	Özel gereksinimli yetişkinin yapabileceği işlerle olası iş ortamlarını ilişkilendirerek raporlar.
				D.5.2	Hazırladığı raporu ekiple paylaşarak özel gereksinimli yetişkinin tercihinine en uygun seçeneğe karar verilmesini sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Özel gereksinimli yetişkine işle ilgili bilgi ve beceri kazandırılması için düzenlemeler yapmak (devamı var)	E.1	Özel gereksinimli yetişkinin işyerinde yapacağı işin/işlerin analizini hazırlamak	E.1.1	Özel gereksinimli yetişkinin işyerinde yapacağı olası iş/işlerin listesini hazırlar.
				E.1.2	Özel gereksinimli yetişkinin işyerinde yapacağı işin/işlerin analizini özel eğitim öğretmeni ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte hazırlar.
		E.2	Özel gereksinimli yetişkine işin öğretimi için gerekli öğretim planlamalarını yapmak	E.2.1	Özel gereksinimli yetişkinin işle ilgili performansını özel eğitim uzmanı ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte belirler.
				E.2.2	İş için uzun dönemli amaçları özel eğitim uzmanı ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte belirler.
				E.2.3	Özel eğitim uzmanıyla birlikte iş etkinliği (beceri) için harcanan zamanı belirler.
				E.2.4	İşi hangi öğretim düzenlemesiyle (örn., bireysel ya da grup içinde) öğreteceğine özel eğitim uzmanı ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte karar verir.
				E.2.5	Özel gereksinimli yetişkinin performansına dayalı olarak öğretim stratejisini/stratejilerini özel eğitim uzmanı ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte belirler ve uygulanmasını sağlar.
				E.2.6	Öğretim stratejilerini desteklemek üzere gerekiyorsa teknoloji kullanımıyla ilgili gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlar.
				E.2.7	Özel gereksinimli yetişkinin işle ilgili performansına ilişkin özel eğitim uzmanı ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte dönüt sunar.
				E.2.8	Özel gereksinimli yetişkinin öğretilen işle ilgili bağımsızlığa ulaşması için özel eğitim uzmanı ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Özel gereksinimli bireye işle ilgili bilgi ve beceri kazandırılması için düzenlemeler yapmak (devamı var)	E.3	Özel gereksinimli yetişkine işyeri kurallarının öğretimi için gerekli düzenlemeleri yapmak	E.3.1	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin (varsa) müşterilere uygun şekilde (formal ve informal) hitap etme ve onlarla etkileşim başlatma ve sürdürme konusundaki yeterliklerini ve gereksinimlerini değerlendirerek bu becerilerin kazandırılması için bireye rehberlik eder.
				E.3.2	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin işyerindeki ortak kullanım alanlarını (örn., yemekhane, kafeterya vb.) uygun biçimde kullanması konusundaki yeterliklerini ve gereksinimlerini değerlendirerek bu becerilerin kazandırılması için bireye rehberlik eder.
				E.3.3	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin işyerinin düzeninin (örn., bulunduğu ortamı temiz tutma, kullandığı araçları yerine kaldırma vb.) sağlanması ve bu düzenin korunmasına ilişkin yeterliklerini ve gereksinimlerini değerlendirerek bu becerilerin kazandırılması için bireye rehberlik eder.
				E.3.4	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin işverene, diğer üst amirlerine ve yakın çalışma arkadaşlarına uygun şekilde (formal ve informal) hitap etme ve onlarla etkileşim başlatma ve sürdürme konusundaki yeterliklerini ve gereksinimlerini değerlendirerek bu becerilerin kazandırılması için bireye rehberlik eder.
				E.3.5	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin hangi yardım talepleri için kimden (örn., amiri ve/veya yakın çalışma arkadaşları) nasıl yardım talep edeceği konusundaki yeterliklerini ve gereksinimlerini değerlendirerek bu becerilerin kazandırılması için bireye rehberlik eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Özel gereksinimli bireye işle ilgili bilgi ve beceri kazandırılması için düzenlemeler yapmak	E.4	Özel gereksinimli yetişkine kendini yönetme becerilerinin öğretimi için gerekli düzenlemeleri yapmak	E.4.1	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin zaman yönetimi konusundaki yeterliklerini ve gereksinimlerini değerlendirerek bu becerilerin kazandırılması için bireye rehberlik eder.
				E.4.2	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin kendini yönetme (örn., öfke kontrolünün sağlanması) konusundaki yeterliklerini ve gereksinimlerini değerlendirerek bu becerilerin kazandırılması için bireye rehberlik eder.
				E.4.3	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin para yönetimi (örn., bütçe oluşturma, ihtiyaçları doğrultusunda parasını harcama, parasını harcarken bütçeye uygun harcama vb.) konusundaki yeterliklerini ve gereksinimlerini değerlendirerek bu becerilerin kazandırılması için bireye rehberlik eder.
				E.4.4	Özel eğitim uzmanıyla birlikte özel gereksinimli yetişkinin işyerindeki kişisel temizlik, bakım ve giyinme becerilerindeki yeterliklerini ve gereksinimlerini değerlendirerek bu becerilerin kazandırılması için bireye rehberlik eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Özel gereksinimli yetişkinin iş ortamına uyum sağlamasını desteklemek	F.1	Özel gereksinimli yetişkini yapacağı iş konusunda bilgilendirmek	F.1.1	Özel gereksinimli yetişkini yerleştirildiği iş ortamının genel özellikleri konusunda bilgilendirir.
				F.1.2	Özel gereksinimli yetişkini yerleştirildiği iş ortamındaki görevleri ve bu görevleri zamanında ve eksiksiz biçimde yerine getirmesi konusunda bilgilendirir.
		F.2	İşveren ve iş ortamında çalışan diğer kişilerle ilgili çalışmaları yürütmek	F.2.1	İşveren ve iş ortamında çalışan diğer kişilere (örn., çalışacağı birimin sorumlusu, işyerindeki uzman personel-ustabaşı, mesai arkadaşları vb.) özel gereksinimli yetişkinin özür türü ve özelliklerini anlatır.
				F.2.2	İşveren ve iş ortamında çalışan diğer kişilere (örn., çalışacağı birimin sorumlusu, işyerindeki uzman personel-ustabaşı, mesai arkadaşları vb.) özel gereksinimli yetişkinin güçlü ve zayıf yanları hakkında bilgi verir.
				F.2.3	Özel gereksinimli yetişkinin işle birlikte kazanacağı sosyal, psikolojik ve toplumsal yaşama tam katılımıyla ilgili kazanımlarının bireye sağlayacağı katkının önemi hakkında işveren ve iş ortamında çalışan diğer kişileri bilgilendirir.
				F.2.4	Özel gereksinimli yetişkinin işe yerleştirilmesiyle toplumdaki kazanımların (örn., bireyin tüketen birey konumundan üreten birey konumuna gelmesi, ulusal ekonomiye katkı sağlaması, aileye bağımlılığının azalması, yaşam kalitesinin artması vb.) önemi hakkında işveren ve iş ortamında çalışan diğer kişileri bilgilendirir.
		F.3	Özel gereksinimli yetişkinin davranışlarına nasıl tepkide bulunacakları hakkında işveren ve iş ortamında çalışan diğer kişileri bilgilendirmek	F.3.1	Özel gereksinimli yetişkinin uygun davranışları karşısında nasıl davranacakları (örn., memnuniyetini ifade etme, uygun davranışlara zemin hazırlayacak ortamlar yaratma, uygun davranışlar için model olma vb.) hakkında işveren ve iş ortamında çalışan diğer kişileri (örn., çalışacağı birimin sorumlusu, işyerindeki uzman personel-ustabaşı, mesai arkadaşları vb.) bilgilendirir.
				F.3.2	Özel gereksinimli yetişkinin uygun olmayan davranışları karşısında nasıl davranacakları (örn., görmezden gelme, davranışın uygun biçimini hatırlatma vb.) hakkında işveren ve iş ortamında çalışan diğer kişileri (örn., çalışacağı birimin sorumlusu, işyerindeki uzman personel-ustabaşı, mesai arkadaşları vb.) bilgilendirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Özel gereksinimli yetişkinin iş ortamına uyum sağlamasını desteklemek	F.4	Özel gereksinimli yetişkinin çalıştığı kuruma aidiyet hissetmesi için gerekli düzenlemeleri yapmak	F.4.1	Kurum içinde yapılan tüm sosyal etkinliklere özel gereksinimli yetişkinin davet edilmesi ve bu tür etkinliklere katılmasını sağlamak için gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlar.
				F.4.2	İşyerindeki molalarda (örn., yemek arası, çay molası vb.) özel gereksinimli yetişkinin gruba katılmasını sağlamak için gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlar.
				F.4.3	İşyerinde yapılacak sosyal etkinliklerde özel gereksinimli yetişkinin de görev paylaşımında bulunması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlar.
		F.5	Özel gereksinimli yetişkinin iş yaşamıyla ilgili yasal haklarıyla ilişkili düzenlemeleri takip etmek ve uygulanmasını sağlamak	F.5.1	Özel gereksinimli yetişkinin işyeriyle ilgili yerine getirmesi beklenen etkinliklerin yasal mevzuatla uygunluğunu kontrol eder.
				F.5.2	Özel gereksinimli yetişkinin sosyal güvenlikle ilgili haklarının işveren tarafından yasal düzenlemelere uygun biçimde yürütülmesini ve bunun sürmesini sağlamaya yönelik düzenlemelerin yapılmasını sağlar.
				F.5.3	İşle ilgili yasal düzenleme ve yenilikleri takip eder, gerekli güncellemeleri yapar ve özel gereksinimli yetişkinin değişikliklerden haberdar olmasını sağlar.
				F.5.4	İşle ilgili gizliliğin sağlanmasının önemi konusunda özel gereksinimli yetişkini bilgilendirir ve bireyin uygun biçimde hareket etmesini sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Özel gereksinimli yetişkinin iş ortamına uyum sağlamasını desteklemek	F.6	Özel gereksinimli yetişkin işe yerleştirildikten sonra işyerindeki takibini yapmak	F.6.1	Özel gereksinimli yetişkinin iş performansının işveren ve yakın çalışma arkadaşları açısından memnuniyet verici olup olmadığını belli aralıklarla gözlemlere, görüşmelere ve yazılı dokümanlara dayalı olarak değerlendirir.
				F.6.2	Özel gereksinimli yetişkinin sosyal ilişkilerine yönelik performansının işveren ve yakın çalışma arkadaşları ve (varsa) müşterilerle ilişkileri ve etkileşimi açısından memnuniyet verici olup olmadığını belli aralıklarla gözlemlere, görüşmelere ve yazılı dokümanlara dayalı olarak değerlendirir.
				F.6.3	Özel gereksinimli yetişkinin işyeri kurallarına uymaya yönelik performansının işveren ve yakın çalışma arkadaşları açısından memnuniyet verici olup olmadığını belli aralıklarla gözlemlere, görüşmelere ve yazılı dokümanlara dayalı olarak değerlendirir.
				F.6.4	Özel gereksinimli yetişkinin değerlendirilmesi memnuniyet verici ise bireyin performansının pekiştirilmesine yönelik gerekli yönlendirmeleri yapar.
		F.7	Özel gereksinimli yetişkinin iş yaşamıyla ilgili sorun yaşandığında çözüm için eylem planı hazırlamak	F.7.1	Özel gereksinimli yetişkinin iş yaşamıyla ilgili karşılaştığı sorunlar hakkında ilgili kişilerden bilgi alır.
				F.7.2	Özel eğitim uzmanı ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte özel gereksinimli yetişkinin yaptığı işle ilgili olarak iş analizlerini gözden geçirilmesini ve gerekli uyarlamaların yapılmasını sağlar.
				F.7.3	Özel eğitim öğretmeni/uzmanı ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte özel gereksinimli yetişkinin işi gerçekleştirmek üzere kullandığı araç-gereçlerin gözden geçirilmesini ve gerekiyorsa gerekli uyarlamaların yapılmasını sağlar.
				F.7.4	Özel eğitim öğretmeni/uzmanı ve işyerindeki uzman personel (ustabaşı) ile birlikte özel gereksinimli yetişkine işi öğretmek üzere uygulanan öğretim sürecinin gözden geçirilmesini ve gerekli uyarlamaların yapılmasını sağlar.
				F.7.5	Özel gereksinimli yetişkinin işyeri kuralları ve kendini yönetme becerilerine yönelik performansını arttırmak üzere eylem planı hazırlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Özel gereksinimli yetişkinin performansını değerlendirmek	G.1	Özel gereksinimli yetişkinin iş performansını değerlendirme sürecine karar vermek	G.1.1	Özel gereksinimli yetişkinin performans değerlendirmesinde yer verilecek değişkenleri belirler.
				G.1.2	Belirlediği değişkenlerin performansını ölçebileceği araçları belirler.
				G.1.3	Performans değerlendirme sürecinde hangi kaynaklardan bilgi toplayacağını belirler.
		G.2	Özel gereksinimli yetişkinin performans değerlendirme sürecini organize etmek	G.2.1	Uygulanacak performans değerlendirme araçlarının özelliğine göre özel gereksinimli yetişkinin ne zaman değerlendirmeye alınacağını belirler.
				G.2.2	Performans değerlendirmesinin yapılacağı ortamın fiziksel uygunluğunu sağlar.
				G.2.3	Performans değerlendirmesinde kullanılacak bilgi formlarını ve bilgi toplama araçlarını (örn., video kamera, ses kayıt cihazı) hazır bulundurur.
				G.2.4	Performans değerlendirmesinde katkısı alınacak diğer kişileri yapılacak çalışma için bilgilendirerek yönlendirir.
		G.3	Özel gereksinimli yetişkinin performans değerlendirilme sürecini uygulamak	G.3.1	Özel gereksinimli yetişkini yapacağı değerlendirme hakkında bilgilendirir.
				G.3.2	Özel gereksinimli yetişkinin iş kalitesi ve işle ilgili tüm alanlardaki performansını değerlendirir.
				G.3.3	Özel gereksinimli yetişkinin iş ortamındaki işverenle, yakın çalışma arkadaşlarıyla ve/veya müşterileriyle (varsa) sosyal iletişimini ve etkileşimini değerlendirir.
				G.3.4	Özel gereksinimli yetişkinin işyeri kurallarına uymayla ilgili performansını değerlendirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Özel gereksinimli yetişkinin performansını değerlendirmek	G.4	Özel gereksinimli bireyin performansına uygun geribildirimler sunulmasını sağlamak	G.4.1	Performans değerlendirme sonuçlarına göre özel gereksinimli yetişkinin başarılı performansının pekiştirilmesini sağlar.
				G.4.2	Performans değerlendirme sonuçlarına göre düşük performanslara yönelik iyileştirme önerilerinde bulunur.
		G.5	Performans değerlendirme sonuçlarını ekiple paylaşmak	G.5.1	Özel gereksinimli yetişkine ilişkin performans değerlendirme sonuçlarını raporlayarak ekip üyeleriyle paylaşır.
				G.5.2	Ekip üyeleriyle birlikte raporlar doğrultusunda özel gereksinimli yetişkinin genel performansını ve yeterliklerini içeren bir portfolyo oluşturur.
				G.5.3	Ekip üyeleriyle birlikte birey için bir sonraki aşamanın ne olacağına karar verir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Mesleki gelişim çalışmalarını yürütmek	G.1	Mesleki gelişim çalışmalarını yürütmek	G.1.1	Kendisinin ve birlikte çalıştığı ekip arkadaşlarının eğitim ihtiyaçlarına göre ilgili birim veya kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitim programlarına katılımını sağlar.
				G.1.2	Meslek ve alanındaki gelişmeleri ilgili kaynaklardan izleyerek çalışmalarına yansıtır.
				G.1.3	Görevleriyle ilgili mevzuat ve norm değişikliklerini yayınlardan izleyerek yürüttüğü çalışmalara yansıtır.
				G.1.4	Çalışmalarına yansıttığı farklı uygulamalar, mevzuat değişikliğine bağlı uygulamalar hakkında çalıştığı ekip arkadaşlarını bilgilendirir.
				G.1.5	İşe yeni başlayan meslektaşlarına yapılacak işlere ilişkin bilgi ve deneyimlerini aktarır.
				G.1.6	Kendisinde mevcut olan dokümanları uygulamalarında kullanmak üzere meslektaşlarıyla paylaşır.
		G.2	Ekip üyelerine hizmet içi eğitimler vermek	G.2.1	Ekip üyelerine verilen hizmet sırasında yapmalarını beklediği işi uygulamalı olarak gösterir.
				G.2.2	Ekip üyelerini yürüttüğü iş süreçlerinde gözleyerek performanslarını değerlendirir.
				G.2.3	Ekip üyelerinin iş süreçlerindeki performanslarını artırmak için hizmet içi eğitimler düzenler.
				G.2.4	Verdiği hizmet içi eğitimleri uygun yöntem ve araçlarla değerlendirerek ekip üyelerine geri bildirimde bulunur.
		G.3	Alanıyla ilgili yenilikleri izlemek	G.3.1	Bilimsel toplantılar, fuarlar, eğitimler, bilgi iletişim teknolojileri, sosyal medya ile diğer akademik kaynaklardan alanındaki yenilikleri takip eder.
				G.3.2	Uygulamalarında değerlendirilebilecek yenilikler hakkında ilgilileri bilgilendirir.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Bilgisayar ve donanımları (bilgisayar, printer vb.)
2. Diz üstü bilgisayar ya da ipad (teknoloji kullanılarak öğretim yapılacaksa)
3. Etkinlik çizelgeleri
4. Fotoğraf makinesi
5. Hedeflenen iş becerisi için gerekli araç-gereç ve malzemeler
6. İletişim araçları (telefon, telsiz vb.)
7. Kamera ayağı
8. Kırtasiye malzemeleri
9. Kronometre
10. Video kamera

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durum bilgisi
2. Basit ilk yardım ve bakım bilgisi
3. Çevre koruma yöntemleri bilgisi
4. Danışmanlık alma becerisi
5. Dinleme ve anlama becerisi
6. Eğitim sistemine ilişkin bilgi
7. Ekip içinde çalışma becerisi
8. Eleştiri ve öneri alma becerisi
9. Farklı kültürel özelliklerdeki bireylerle etkileşim ve iletişim kurma becerisi
10. Güvenilir, esnek olabilme ve stresle baş edebilme
11. İleri düzeyde yazılı ve sözlü iletişim becerisi
12. İnsanlara yardım etme konusundaki bilgi ve becerisi
13. İşbirliği kurma ve işbirliği içinde çalışma becerisi
14. İşle ilgili özel politika ve prosedür bilgisi
15. Kalite yönetimi bilgisi
16. Kayıt tutma ve raporlama becerisi
17. Kaynakları verimli kullanma becerisi
18. Mesleğin gerektirdiği etik kurallara ilişkin bilgi
19. Öğrenme ve öğrendiğini aktarabilme becerisi
20. Özel gereksinimli yetişkin ve ekip üyeleri arasında iletişim kurma becerisi
21. Özel gereksinimli yetişkinin kullanması için planlanan araç-gereçleri kullanma becerisi
22. Özel gereksinimli yetişkinler için olası riskler, riskleri önleme ve baş etme konusundaki bilgisi
23. Özel gereksinimli yetişkinlere yönelik toplumsal tutumlar, bu tutumların değiştirilmesi konusundaki bilgisi
24. Özel gereksinimli yetişkinleri farklı alanlarda (örneğin, temizlik ve bakım, sağlık ve güvenlik, iş yaşamı, kişilerarası etkileşim, toplumsal yaşama katılım vb.) değerlendirme bilgi ve becerisi

25. Özel gereksinimli yetişkinlerin özellikleri bilgisi
26. Planlama ve organizasyon becerisi
27. Planlama ve organizasyon bilgisi
28. Sağlık ve güvenlikle ilgili uygun koşulların yaratılması için ilgili kişi ya da kurumları bulma ve onlarla işbirliği içinde çalışma becerisi
29. Tedavi gereksinimi olan özel gereksinimli yetişkinlerin tedavisi için gerekli yasal düzenlemeler bilgisi
30. Zamanı iyi kullanma bilgi ve becerisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Acil durumlarda doğru karar vermek
2. Acil ve stresli durumlarda soğukkanlı ve sakin olmak
3. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dâhilinde karar vermek
4. Çalışma ortamında iş disiplinine sahip olmak
5. Çalışmalarında planlı, organize ve yönlendirici olmak
6. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek
7. Danışanlara ve danışmanlık yürüttüğü ekibi ikna edebilmek
8. Danışma sürecinde mali, hukuki ve iktisadi detaylara özen göstermek ve bu konulardaki kuralların uygulanmasında duyarlı olmak
9. Danışma sürecinin yönetiminde uyarı ve eleştirilere açık olmak
10. Empati kurma yeteneğine sahip olmak
11. İşyerinde doğru kişilerden, zamanında ve doğru bilgi almak ve aktarmak
12. Kaynakların verimli kullanılmasına özen göstermek
13. Mesleğine ilişkin konulara yönelik yaşam boyu öğrenmeyi gerçekleştirmek
14. Mesleğine ilişkin konularda astlarına doğrudan ve etkili geri beslemede bulunmak
15. Mesleğine ilişkin yeniliklere ve yeni fikirlere açık olmak ve astlarını yeniliğe teşvik etmek
16. Meslek etiğine uygun davranmak
17. Meslek etiğine uygun davranmak
18. Mesleki gelişimi takip etmek
19. Mizah duygusuna sahip olmak
20. Olumlu etkileşim kurmak
21. Sabırlı olmak
22. Saygılı olmak
23. Tehlike durumlarını dikkatle algılayıp ilgilileri bilgilendirmek
24. Temizlik, düzen ve işyeri tertibine özen göstermek
25. Toplam kalite odaklı olmak
26. Yoğun iş temposunda ve stres altında etkili çalışmak

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Rehabilitasyon Danışmanı (Seviye 7) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

TASLAK

Not: Bu kısım Resmi Gazete’de yayımlanmayacaktır. Sadece MYK web sitesinde yer alacaktır.

Ek: Meslek Standardı Hazırlama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi

Mine NARİN, Tohum Otizm Vakfı Kurucu Başkan

Aylin SEZGİN, Tohum Otizm Vakfı Kurucu Başkan Yardımcısı

Prof. Dr. Elif TEKİN-İFTAR, Tohum Otizm Vakfı Yönetim Kurulu Danışmanı

Özgül GÜREL, Tohum Otizm Vakfı Projeler Koordinatörü

Hülya DOĞAN, Tohum Otizm Vakfı Kurumsal İletişim Uzman Yardımcısı

2. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri

Yrd. Doç. Dr. Yasemin ERGENEKON, Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü

Doç. Dr. Arzu ÖZEN, Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü

Arş. Grv. H. Deniz DEĞİRMENCİ, Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü

3. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar

Abant İzzet Baysal Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Adıyaman Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Adnan Menderes Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Afyon Kocatepe Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Ahi Evran Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

Akdeniz Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Aksaray Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Aktif Görme Engelliler Derneği

Alternatif Yaşam Derneği – AYDER

Altı Nokta Körler Derneği

Altı Nokta Körler Vakfı

Amasya Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Anadolu Sakatlar Derneği

Anadolu Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Anadolu Üniversitesi (Engelliler Araştırma Enstitüsü)

Ankara Sanayi Odası

Ankara Ticaret Odası

Ankara Üniversitesi (Eğitim Bilimleri Fakültesi)

Ankara Üniversitesi (Engelsiz Ankara Üniversitesi Birimi)

Arnavutköy Otistik Engelliler Derneği

Artvin Çoruh Üniversitesi (Eğitim Fakültesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi)

Atatürk Üniversitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi)

Bakırköy Zihinsel Engelliler Derneği
Balıkesir Üniversitesi (Necatibey Eğitim Fakültesi)
Bartın Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Başkent Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Batman Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
Bayburt Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Bedensel Engelliler Derneği
Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı
Bilkent Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Boğaziçi Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Celal Bayar Üniversitesi (Demirci Eğitim Fakültesi)
Cumhuriyet Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Çukurova Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Devlet Personel Başkanlığı
Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Dicle Üniversitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi)
Dokuz Eylül Üniversitesi (Buca Eğitim Fakültesi)
Dokuz Eylül Üniversitesi (Eğitim Bilimler Enstitüsü)
Dumlupınar Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Dünya Engelliler Ve Dostları Gelişim Derneği
Düzce Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
Ege Bölgesi Sanayi Odası
Ege Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Eğitim 2023 Eğitim Dünyası Araştırma Ve Geliştirme Derneği
Engelli Bireylere İş ve Meslek Edindirme Derneği
Engelli Dernekleri Federasyonu
Engelli Kadın Derneği
Engelli Platformu
Engelliler Derneği
Engelliler Konfederasyonu Başkanlığı
Engelliler Yardımlaşma Ve Dayanışma Derneği
Engelsiz Yaşam Derneği
Erciyes Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Erzincan Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Fatih Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Fırat Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Fiziksel Engelli Çocuklar Sağlık ve Eğitim Vakfı (ENSEV)
Fiziksel Engelliler Vakfı
Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)
Gazi Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)
Gaziantep Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)
Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Giresun Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Görme Engelliler Federasyonu
Görme Özürlüler Derneği

Gülen Gözler Engelliler Ve Kimsesizler Derneği
Hacettepe Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Hakkari Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Harran Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
İçev İşitme Engelli Çocukları Eğitim Vakfı
İnönü Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
İstanbul Aydın Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi)
İstanbul Sanayi Odası
İstanbul Ticaret Odası
İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi)
İşitme Engelliler Federasyonu
İşitme Engelliler Ve Aileleri Derneği
İzcv İstanbul Zihinsel Engelliler İçin Eğitim Ve Dayanışma Vakfı
Kafkas Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Kalkınma Bakanlığı
Karabük Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Fatih Eğitim Fakültesi)
Karşıyaka Akademi Zihinsel Engelliler Derneği
Kastamonu Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Kıbrıs Türk Ortopedik Özürlüler Derneği
Kırıkkale Üniversitesi (Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi)
Kırklareli Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi)
Kocaeli Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Konuşma Engelliler Federasyonu
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
Maltepe Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)
MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
MEB Özel Eğitim Ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Mersin Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Mevlana Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Muğla Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Mustafa Kemal Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Muş Alparslan Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Niğde Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Orta Doğu Teknik Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Ortopedik Özürlüler Federasyonu
Otizm Platformu
Özel Özel Eğitim Kurumları Derneği
Özürlüler Vakfı
Pamukkale Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

Pozitif Özürlüler Eğitim Derneği
Rize Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Sağlık Bakanlığı
Sakarya Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Sakarya Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
Selçuk Üniversitesi (Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Sengel Engelliler Derneği
SERÇEV (Beyin felçli çocuklar derneği)
Siirt Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Sinop Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Spastik Çocuklar ve Erişkinler Dernekleri "Cerebral Palsy" Federasyonu
Süleyman Demirel Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
TED Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Teday Tüm Engelliler Ve Aileleri Yardımlaşma Derneği
Trakya Üniversitesi
Turkey Hearing and Speaking Rehabilitation Foundation (TIV)
Türk Hemşireler Derneği
Türk Psikologlar Derneği
Türk Sağlık Sen
Türk Spastik Çocukları Vakfı
Türk Tabipleri Birliği
Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu
Türkiye Beyazay Derneği
Türkiye Engelliler Spor Yardım ve Eğitim Vakfı
Türkiye Engelliler Vakfı (TÜREV)
Türkiye Esnaf Ve Sanatkârları Konfederasyonu
Türkiye İhracatçılar Meclisi
Türkiye İstatistik Kurumu
Türkiye İş Kurumu
Türkiye İş Kurumu (İş ve Meslek Danışmanlığı Dairesi Başkanlığı)
Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Sağlık-İş Sendikası)
Türkiye İşitme Engelliler Derneği
Türkiye İşitme Konuşma Rehabilitasyon Vakfı
Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
Türkiye Kas Hastalıkları Derneği
Türkiye Körler Federasyonu
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Türkiye Ortopedik Özürlüler Federasyonu
Türkiye Sakatlar Derneği
Türkiye Sakatlar Konfederasyonu
Ufuk Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Ulaştırma, Denizcilik Ve Haberleşme Bakanlığı
Uludağ Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Uşak Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Uygar Görme Engelliler Derneği

Yeditepe Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Yıldız Teknik Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Zihinsel Engelliler Federasyonu
Zihinsel Özürlüler Federasyonu
Zihinsel Yetersiz Çocukları Yetiştirme Ve Koruma Vakfı
Zirve Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)

4. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Dr. Emine KAPLAN,	Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)
Muammer DEMİR,	Üye (Milli Eğitim Bakanlığı)
Fikriye ADSIZ,	Üye (Sağlık Bakanlığı)
Samiye HAZAN,	Üye (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı)
Prof. Dr. Hasan ÖZKAN,	Üye (Yükseköğretim Kurulu)
Bektaş YILDIRIM,	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)
Dr. Ali Engin GÜRKAN,	Üye (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)
Halit KAYALI,	Üye (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Hami TÜRKELİ,	Üye (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Melike ÖZMEN,	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Firuzan SİLAHŞÖR,	Daire Başkanı (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Kenan KALAYCI,	Sektör Sorumlusu (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Fatma ÖZMEN,	Sektör Komitesi Temsilcisi (Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

5. MYK Yönetim Kurulu

Bayram AKBAŞ,	Başkan (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)
Doç. Dr. Ömer AÇIKGÖZ,	Başkan Vekili (Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi)
Prof. Dr. Mahmut ÖZER ,	Üye (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Temsilcisi)
Bendevi PALANDÖKEN,	Üye (Meslek Kuruluşları Temsilcisi)
Dr. Osman YILDIZ,	Üye (İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi)
Mustafa DEMİR,	Üye (İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi)